

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek.
Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitised at Gothenburg University Library.
All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text.
This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

• HVAR 8 DAG •

STOCKHOLMS SLOTT FRÅN SKEPPSHOLMEN. — H. 8. D.S STOCKHOLMSFOTOGRAF.

13DE ÅRG

DEN 7 JANUARI 1912.

NO 15.

Efter ett i England nyligen taget,
förut icke reproduceradt, porträtt.

Margareta

KUsh:s Fotografiska

KRONPRINSESSAN MARGARETA.

När den nyvordna hertiginnan af Skåne den 8 Juli 1905 första gången besteg det lands kust, hvilket för framtiden skulle skänka henne hem, sjöng Skåneskalden framför andra, A. U. Bååth, henne till mötes:

*Sommarblått log Sundet mot din blick,
då för ögat du höll handen,
späjande mot svenska stranden,
och dess linjer du i synhåll fick.
Ån låg doldt framför ditt öga
vida fält med rågar höga,
slagen äng, där ån sig vrider
Skånes land i vackra julitider.*

*»Bär mig böljan mot min lyckas land,
som i soldis än sig gömmer?
Blir min framtid, som jag drömmer,
ljus som bygden bortom dimblå rand?
Skola folkets blickar skina
värmande så in i mina,
att vi varda hjärtevänner
och mitt nya hem jag hemvarmt känner?»*

På de frågorna bör kronprinsessan nu fått svar. På den sista kan äfven folket tillåta sig en tydning, ty det vet hvad den har i blicken. Det är glädje öfver att kunna vänta få en drottning efter sitt sinne, kännande med sig.

Ty folket vet, att det unga furstehemmet, vare sig det dväljes i regeringsstadens mera officiella former eller i Sofieros landtliga enkelhet, gifver en bild af denna ett ungt pars husliga lycka, hvilken det betraktar som sitt ideal vare sig det gäller slott eller koja.

Det vet, att hos kronprinsessan Margareta finnes i rikt mått den höga sedliga dygd, hvilken i alla tider låtit nordbon betrakta kvinnan som själskrifven bundsförvandt åt mannen, så snart det gällt kamp mot lifvets nedbrytande makter. Och i sin strid mot dryckenskapen känna Sveriges kvinnor med glädje, att de hafva en naturlig förarinna i furstinnan närmast drottningtrone. Hon är ock beskyddarinna af föreningen »Hvita Bandet».

Folket vet slutligen, att mildhet och godhet äro för kronprinsessan Margareta utmärkande drag såsom det en svensk furstinna ägnar och anstår. Naturligtvis undandrager sig det mesta hon uträttar i välgörenhetens tjänst offentlighetens blickar. Men vittnesbörd äro ock att söka i det officiella stöd hon lämnar anstalter och föreningar sådana som: Kronprinsessan Margaretas vårdanstalt för tuberkulösa barn, Föreningen Vaksamhet, Föreningen Barnavårdsskolan, Hemmet för vanföra i Helsingborg, Hjälpklassernas skyddsförening, Föreningen för Husmodersskolorna med barnavård, Hemmet Fristad m. fl.

Den 15 Januari fyller kronprinsessan Margareta sitt trettionde år. Säkerligen skall hon vid det tillfället skatta högst de välönskningar som strömma henne till mötes från sina närmaste, ty hon är framför allt en hemmets furstinna. Men hon skall för visso ej håller vara okänslig för att veta sig äfven i de tusen hemmen Sverige rundt vara ihågkommen med kärlek och sympati. I den tanken äro dessa enkla hyllningsrader nedskrifna.

AXEL LUNDEGÅRD.

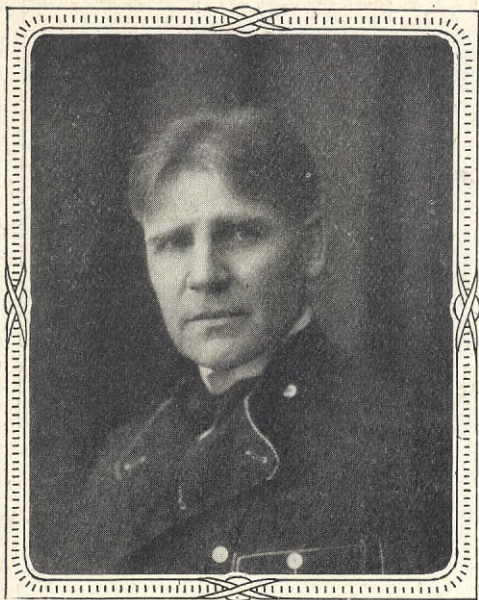

Foto. Sundbäck, Grenna. Kliché: Benigt Silfversparre.
50 ÅR DEN 17 DECEMBER.

”Den som står ensam, står stark” — de orden skulle kunna sättas som måtto öfver en skildring af Axel Lundegårds dik-
targärning, sedan han — oppositionsmannen — bröt sig ut
ur de kämpande kottlerierna för att gå egna vägar. Afsides
från de litterära tummelplatserna har Lundegård sedan dess
i en alltmera jämnjutèn rad af arbeten på ett utmärkt sätt
häfdat sin plats som en af de lyckligaste tolkarna af svensk
prosa-konst.

Sedan L. 1885 debuterade med en novellsamling ”I gry-
ningen” samt tillsammans med Ernst Ahlgren skref skådespe-
let ”Final”, har omkring ett trettio-tal arbeten lämnat hans
hand.

Född den 17 december 1861 i Västra Sallerups församling,
Malmöhus län, har Lundegård nyss lagt det halva seklet år
bakom sig.

Efter den stora publikens applåder har L. aldrig fikad, och
de uttryck af allmän uppskattning af hans litterära verksam-
het, han vid sin halfsekeldag rönte, voro inte i den eljest
larmande stilen. Men visst är att ”Titaniás”, ”Struensees”,
”Drottning Cillas” m. fl. märkesböckers författare långt ifrån
stod så ensam, som man på sina håll tycks förmodat. Många
stormar ha svept kring Axel Lundegårds namn, många styfva
ord ha fallit om hans värde, men i ett erkännande mötas
äfen de stridande åsikterna: han är en orädd, stridbar
kämpe!

Särskildt för den yngre författargenerationen bör han fram-
stå som en växande gestalt, intressant och imponerande som

konstnär och
vägbrytare. Med
sin fasta, kop-
parhamrade stil,
sitt ofta fantas-
tiska, alltid rika
idélif, sinnrikt
omsatt i hans
historiska roma-
ner, reser sig
Lundegård ock-
så ett godt stycke
öfver flertalet af
de med honom
oftast sidoställda.

Sin 50-årsdags
minne stadfäste
Lundegård med
ett nytt, satiriskt
alster: ”Den sto-
ra dagen”. Det
är möjligt, att
detta arbetes
tydliga adress är
delvis felaktig,
men det måste
sägas, att boken
som sådan är
ett pregnant ut-
tryck för sin för-
fattarens åsikter
och tycken, för
hans harm öf-
ver den dryga
litterära fåfän-
gan, den premi-
erade yfverbo-
renheten och de
stora, svullna la-
terna.

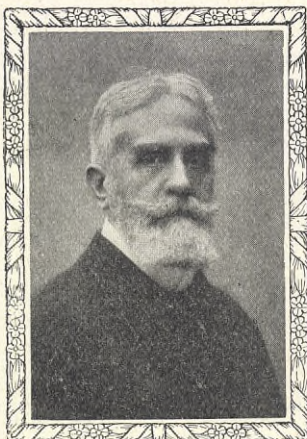

Nils
Lago-Lengquist

Foto. Sundbäck, Grenna.

HERR OCH FRU AXEL LUNDEGÅRD I SITT VACKRA GRENNAHOM.

Kliché: Benigt Silfversparre.

Efter fotografi.

Kliché: Kem. A.-Jl. Benjt Silfversparre, Stålm Gbg.

NÅR DE FÖRSTA STIPENDIERN UR CEDERGRENSKA FONDEN UTDELADES.
T. v. TELEFONDIREKTÖR H. T. CEDERGREN, † 1909.

Telefondirektör *H. T. Cedergren* instiftade genom testamente en fond hvarur stipendier årligen utdelas till särskildt förtjänt ungdom i och för studier å olika områden. Den första utdelningen ägde rum den 22 december ur den disponibla stipendie-

summan Kr. 40,000, och fördelades i olika poster mellan 25 gossar och 18 flickor.

Å vår bild namnteckna vi fru *Ida Cedergren*, donators maka (1) och generaldirektör *Pegelov*, stipendiefondens styrelseordf. (2).

KONSTEN ATT HÅLLA TAL: 200 Kronor i pris
 NY OCH STÖRRE PRISTÄFLAN till ersättning
 för den aflysta "Prenumerationstäflingen".
 Se häftets sista sida.

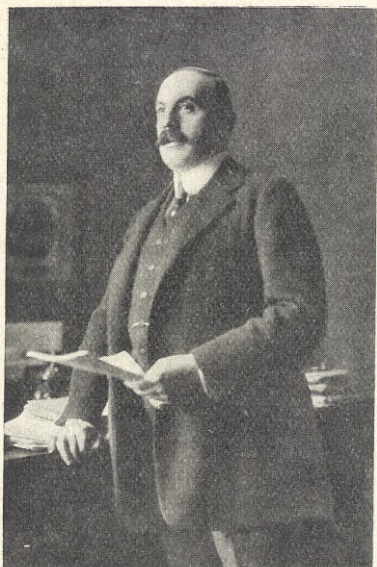
Foto. Sandberg, Ljung.

Kliché: Kem. A.-Jl. Benjt Silfversparre, Stålm Gbg.

INTE SÅ FARLIGT SOM DET SER UT: KOLARE I ARBETE PÅ SIN MILA.

Vår fotografi visar den i Vestergötland mera ovanliga anblicken af en kolmila. I Ollerstads Kronopark — nära Ljungs station vid Borås — Herrlj.-banan

— har man nämligen under senare åren börjat kola mindre användbart gallringsvirke, medan det större virket går till slipers m. m.

Efter fotografier. Kliché: *Benjt Sjöversparre.*
 GEHEIMERÅDET PROF. D:R A VON
 WASSERMANN, som nyligen hållit ett
 uppseendeväckande föredrag om en af ho-
 nom uppfunnen metod för behandling och
 botande af kräftsvulster.

Ett betydelsefullt steg mot kräftans bekämpande har tagits af d:r August von Wassermann, den redan vid sina 45 år berömda professorn vid Berlins universitet. Förut världsberömd för fastställandet af bloddiagnostiken för syfilis, har han i dagarne inför Medicinska Sällskapet i Berlin hållit ett inom hela den vetenskapliga världen utomordentligt uppseendeväckande föredrag. Han meddelade nämligen resultatet af en af honom nyfunnen metod för behandling och botande af kräftsvulster på djur. De försök som gjorts ha varit inriktade mot råttor, hvilka ha vissa svulster som anses närsläktade med den kräftliknande svulsten sarkom hos människan. Svulsterna behandlades med vissa kemiska substanser, hvilka visade sig äga en underbar förmåga att på kort tid fullständigt borttaga svulsterna å djuren, som sålunda botade, lefva ännu. Ehuru väl prof. W. ej gör några direkta uttalanden om metodens tillämpning på människor, anses det såsom icke uteslutet att dessa försök äro de första stegen mot en kanske lycklig lösning af det svåra kräftproblemet. I hvarje fall ha de gifvit i hög grad betydelsefulla uppslag till försök mot kräftan hos människan.

*

Från Berlin ha i dagarne ingått underrättelser om *massförgiftningar vid en stadens nattasyl*. Man har konstaterat att ett flertal af asylgästerna förtärt skämd rökt fisk, som de skaffat sig utanför asylen, hvarigenom ett hundratal insjuknat och omkring 50 aflidit efter några timmars hemska plågor. Full visshet råder dock ej huruvida det här gäller endast dem som förtärt den dödsbringande födan,

eller om icke en epedemi föreligger. Asylen, från hvilken vi visa några bilder, rymmer inalles ca 4,000 gäster och alla dessa, nu inneboende, ha vägrats slippa ut, innan man vet huruvida fara för smitta föreligger eller ej. Stadens befolkning är ytterligt uppskrämd genom sjukdomsfall af liknande art äfven utom asylen och medicinska sakkunniga försöka utreda frågan om den hemska sjukdomens uppkomst och beskaffenhet.

Efter fotografi. Kliché: *Benjt Sjöversparre.*
 TRANSPORT AF EN INSJUKNAD.

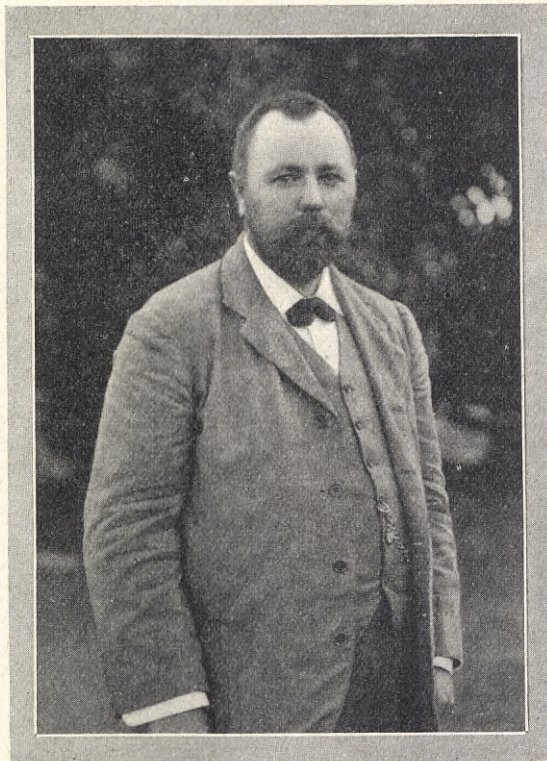
Efter fotografi. Kliché: *Benjt Sjöversparre.*
 STADEN BERLINS ASYL FÖR HEMLÖSA, där massförgiftningarne inträffat.

GUSTAF LARSSON
EN MÄRKESMAN FÖR SVENSK SLÖJD I AMERIKA.

Bland de svenskar, som kraftigast bidragit till att i främmande land göra Sverige känt och aktadt, intager direktören för det svenska slöjdseminariet i Boston, Gustaf Larsson, en bemärkt plats. Då han i dessa dagar fyllt 50 år, torde en kort erinran om hans lif och verksamhet vara af aktuell intresse.

Född i Västergötland den 10 december 1861, verkade Gustaf Larsson efter afslutad skolutbildning någon tid såsom lärare vid Nääs slöjdseminarium, tills han 1888 öfverflyttade till Boston, hvarest han erhållit anställning som lärare vid det då nyligen startade seminariet för utbildning af lärare och lärarinnor i pedagogisk slöjd.

Hans djupa insikter, stora organisatoriska förmåga och sunda praktiska förstånd gjorde honom här snart bemärkt och banade honom inom kort väg till chefsplatsen vid seminariet. Genom ett energiskt bedrifvet arbete lyckades han i Amerika snart väcka intresse och förståelse för den dittills tämligen förbisedda pedagogiska slöjdens uppfostrande betydelse. Föredragsresor, uppsatser i pedagogiska tidskrifter, diskussioner på skolmöten m. m. voro de medel, som härvid begagnades. Hans vädjan till mæcenater, hvarpå detta land är så rikt, förklingade ej heller ohörd. En bland de personer, till hvilka det svenska slöjdseminariet i Boston i detta hänseende står i den största tacksamhetsskuld är *Mrs Quincy A. Shaw*, hvilken med äkta amerikanskt storstilad frikostighet samt dessutom genom sitt per-

Efter fotografi. **GUSTAF LARSSON.** Kliché: *Dengt Silfversparre.* direktör för det svenska slöjdseminariet i Boston. 50 år den 10 dec.

Ett annat land, till hvilket en i sinom tid förvisso rikt fruktbarande del af Gustaf Larssons lifsgärning blifvit förlagd, är Indien. Af detta lands regering erhöi han nämligen år 1907 i uppdrag att i staten Mysore — ett land med en befolkning, som något öfverstiger Sveriges — organisera den svenska pedagogiska slöjden. Under hösten 1907 och vintern 1908 gaf Gustaf Larsson i detta rikets huvudstad, Bangalore, kurser för utbildning af slöjdlärare samt uppgjorde, och hann själf delvis genomföra, en fullständig plan för denna undervisnings införande och ordnande här.

Att fullt tillfredsställande afpassa den pedagogiska slöjden för detta lands säregna förhållanden var ett ingalunda lätt värf. I sitt arbete härmed understöddes direktör Larsson kraftigt af staten Mysores dewan eller statsminister Madhava Rao och generalinspektören för uppfostringsväsendet d:r H. J. Bhabha, hvilka efter dir. L:s afresa fullföljt hans värf. Svensk pe-

Efter fotografi. **SVENSKA SLÖJDSEMINARIET I BOSTON:** Direktör G. Larsson med lärarepersonalen och en årsklass elever. Kliché: *Dengt Silfversparre.*

Foto. Wallén, Trollh. Klische. Bengt Silfverparry.
MINNESSTEN ÖFVER CHRISTOFFER
POLHEM, aftäckt i Trollhättan på 250-års-
dagen, den 18 december.

H. S. Da. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klische. Bengt Silfverparry.

SILFVERBÄGARE FRÅN SLUTET AF 1600-TALET
funna sislidne oktober på samma plats i Borås och förvärfvade för National-
musei Historiska afdelning.

dagogisk slöjd är nu införd i Mysore samtliga distrikt, samt delvis i ett par angränsande stater, Baroda och Cochin. I sist nämnda land har helt nyligen ett särskildt slöjddepartement inrättats och de 3 män, som där undervisa, äro elever af Gustaf Larsson och hafva på regeringens begäran blifvit ditsända.

Med dessa indiska afläggare från slöjdseminariet

i Boston står dettas energiske chef städe i den lifligaste rapport och följer deras utveckling med det varmaste intresse.

Det är en synnerligen rik och fullödlig lifsgärning, på hvilken Gustaf Larsson vid sin 50-årsdag d. 10 december kunde blicka tillbaka. Endast en ringa del af denna faller inom vårt eget land, men förvisso följes hans arbete därför ej med mindre intresse af hans många vänner här.

Till sist ett citat ur en större amerikansk tidning, hvilket är ägnadt att belysa det anseende, vår bemärkte landsman på andra sidan oceanen vetat skaffa både sig själf och det svenska namnet:

“Gustaf Larsson är i alla afseenden en heder för den svenska nationen i Amerika, inom hvars skolväsen han är en af vår tids märkesmän.”

Foto. Bergqvist, Linköping.

Klische. Bengt Silfverparry.

DET NYA FRIMURAREHUSET I LINKÖPING, hvaraf den å bilden närmast liggande delen inrymmer hotell, restaurant och festsalar, i dagarne öppnade för allmänheten. Arkitekt är domkyrkoarkitekten T. Wählin, Lund.

NÄR BUBBLAN BRAST.

FÖR HVAR 8 DAG AF ARTUR MÖLLER.

Spårvagnsklockornas klämt och fruktmånglarnas rop väckte Sten Hallin till en solig dag. Raskt sprang han ur sängen och drog upp persiennerna från det stora hotellfönstret. Därnere låg det muntert myllrande storstadsstråket, automobilers och droskors gummihjul rullade ljudlöst öfver asfalten, på autobusstaken sutto unga flickor med hattaskar och kontorister med kubb och frukostcigarett, solen förnicklade poliskaskar och slog reflexer i rutor och skyltspeglar.

Men Sten Hallins blick sväfvade längre bort. — Där avenyens långa perspektiv mynnade mot en dunkel fondkuliss af parkgrönska, mot hvilken en ryttarstaty aftecknade sig, där borta låg den stilla, förnäma, lummiga stadsdelen, i hvilken Else von Hattenburg-Heckenau bodde — — —

Och han kände hjärtat stå stilla af förvåntan.

I dag alltså — —

På nattduksbordet låg hennes nyss utkomna bok *Geflüster aus der Dämmerung*.

Han hade läst den i natt innan han somnade — vid ett glas Marasquino, den dryck hon själf i ett af sina privatbref till honom framhållit som ett vägvatten till sin inspiration. Och han var nästan besluten att låta öfersättningens boktitel på svenska bli "Hviskningar till den ende" eller möjligen "Älskogsord ur skymningen"

Sten Hallin gjorde en omsorgsfull toalett. Han valde en mossgrön slips och lade ned nervös möda på knuten, som just därför inte ville lyckas, och när han var färdig stänkte han på rockslaget ett par droppar heliotrop, den parfym med hvilken hennes papper var impregneradt och som Loulou, hjältninnan i "Röda masken", brukade bära.

Medan han i en automobil rullade iväg mot hennes stadsdel, tryckte han flera gånger näsduken mot sitt ansikte och tyckte sig inandas doften af hennes diktning, dessa dikter, med hvilka han blifvit så förtrogen och af hvilka han öfersatt hvarje rad — de enda han någonsin öfersatt. Hur egendomligt att han nu för första gången skulle stå ansikte mot ansikte med en mänska, hvars innersta han kände så väl, med hvilken han tyckte sig ha fört så många förtroliga samtal.

Det var ej bara hennes röst han tyckte sig känna — så som den på en gång beslöjad och lidelsefull talade ur hennes vers. Äfven af hennes ansikte, hennes hållning och gång hade under årens lopp en bild format sig och satt sig fast i hans hjärna, när han läste henne tyckte han sig bestrålad af ett parpensémörka sammetsögon, han såg ett par öfverkänsliga, erosbågade läppar darra och kände tryckningen af en smal elektrisk hand med genomskinligt ådernät.

Det hade länge utgjort hans sorg, att hon ej skulle kunna läsa de böcker han skickade henne,

ej kunna uppskatta tolkningens pietet, tonfallens kärleksfulla smygande intill originalet, ej kunna igenkänna sin egen andes barn i den främmande dräkten. — — —

Automobilen stannade med ett plötsligt ryck. Den unge svensken steg af utanför en förgylld gallergrind, betalade chauffören och gick med bultande hjärta den krattade sandgången uppför mot en villa i jugendstil, hvilkens yttre dock föreföll honom mera pretentiöst än egentligen smakfullt.

Han lämnade sitt kort, baronessan var hemma. Om några ögonblick skulle han alltså stå ansikte mot ansikte med Else von Hattenburg-Heckenau — — —

Sten Hallin försökte kommendera sitt hjärta till tystnad, detta hjärta som så ofta klappat i takt med hennes. Hur naturligt vore det ej, om han tryckte henne till sitt bröst, i stället för en varlig konventionell hälsning. Men han intalade sig själf lugn. Inte döge det att ge vika för en impuls. Hur ofta än deras själar slagit samman i en stämning, i samma offerläga, så voro de dock socialt taget främlingar för hvarandra och dessutom — hon kände ju ej honom, det var endast han som var hemma i hvarje vrå af hennes väsen.

Han spratt till. En dörr hade öppnats. En äldre korpulent dam med ett par smaragder i öronen,

(Forts. å sid. 236.)

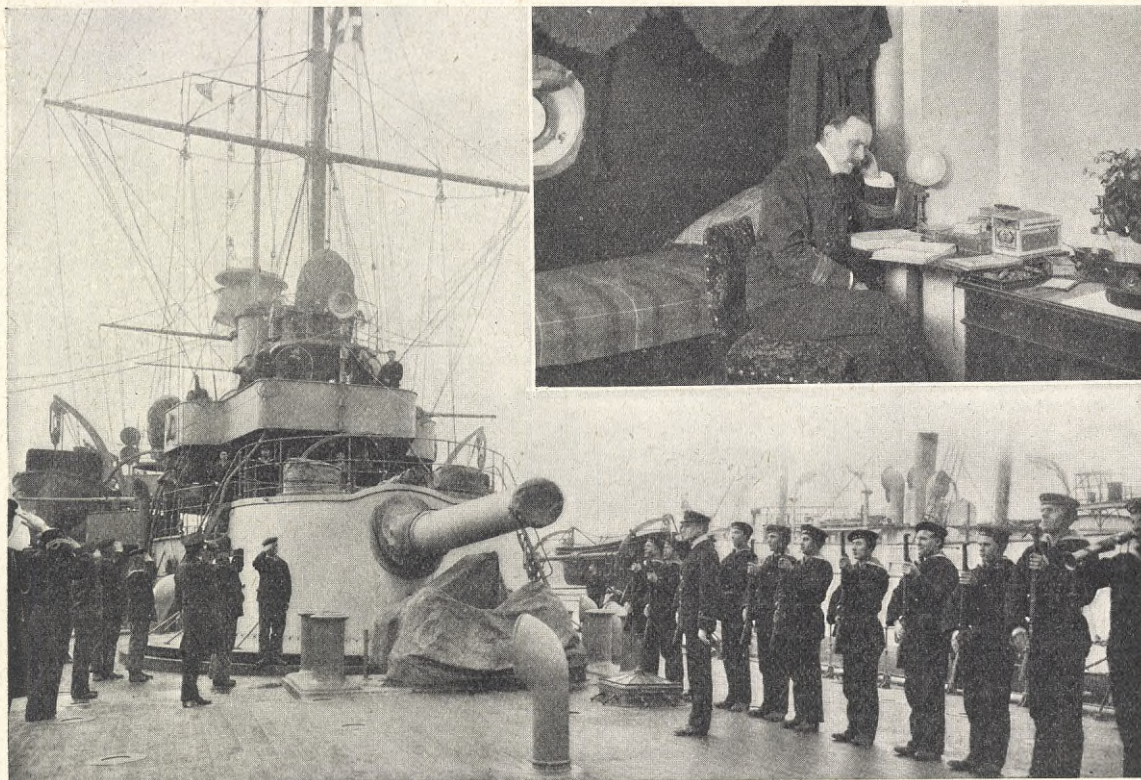
Foto. Jager, Sthm.

Kliché: Bengt Sjöberg.

FRÅN GUSTAF FREDRIKSONS OCH OSCAR BÆCKSTRÖMS GÅSTUPTRÄDANDE PÅ K. DRAMATISKA TEATERN I GUSTAF WIEDS "EN MINNESFEST", sista dagarna i december.

VÅR SJÖBEVÄRING I VINTERTID.

ETT BESÖK OMBORD PÅ "ODEN".

H. 8 D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Klicka: Kem. A.-B., Bengt Siltvegarre, Sjölm. Gbg.

HONNÖR FÖR FLAGGAN. — CHEFEN, KAPTEN G. VON HORN, i sin kajuta.

Det är en gammal sanning att vi svenskar känna rätt litet till hur det ser ut och huru lifvet förflyter ombord på en större svensk pansarbåt. Så snart en utländsk eskader kommer i våra farvatten bli vi iifriga nog att få gå ombord och beskåda underverken — något som ju också i de allra flesta fall tillstädjas — men vi känna knappast någon åstundan att gå ombord på ett af våra egna fartyg när det ligger på redan.

Och dock äro de minst lika intressanta som de flesta utländska.

Nu är det förmodligen så att vederbörande ombord helst se att allmänheten inte precis betraktar deras båtar som några offentliga muséer, tillgängliga när som helst. Allt har sin tid, och det trägna, målmedvetna arbetet ombord med en öfningssklass får naturligtvis inte öfryckas och störas genom spring af nyfiket folk utan speciellt ärende.

För närvarande ligga inom flottans varfs område i Stockholm förtöjda de bägge pansarfartygen "Oden" och "Niord". De afhemtades i midten af november från Karlskrona och afgingo till Stockholm där den inryckande beväringen togs ombord. För att få en uppfattning af hvad lifvet ombord på ett svenskt pansarfartyg kan erbjuda af allmänt intresse har en af Hvar 8 Dags medarbetare i sällskap med tidningens Stockholmsfotograf aflagt ett besök på det ena af fartygen, "Oden", där chefen, kapten G. von Horn, var den mest älskvärde och sakkunnige ciceron man gerna kunde önska sig. Det är resultatet af detta hastiga besök som nu framligger i ord och bild, icke i afsikt att utgöra någon ingående och uttömmande skildring för sakkunnige, utan endast en serie snap-shots, intressanta möjligen för dem

som af en eller annan anledning själfva icke haft tid eller tillfälle att aflägga visit ombord på ett modärnt svenskt örlogsfartyg.

Vid tiden för vårt besök hade redan en stor del af manskapet hemförlöfvats på julpermission, och på en af våra bilder ser man just en del af dem som ännu icke rest, i färd med klädmönstring för den förestående ferien. Men där fanns ändå godt om "blåjackor" kvar, och de bägge pansarbåtarna sågo minst af allt öfvergifna ut.

"Oden" har ombord en befolkning på bortåt 300 själar — däraf 140 beväringssmän. Gifvetvis arrangerades julpermitteringen så att de allra flesta kunde hemförlövas fastän i olika perioder så att i enlighet med reglementets föreskrifter minst en tredjedel af manskapet alltid fanns kvar ombord.

Kapten v. Horn har idel beröm när han talar om sina gossar och deras arbete. Först och främst är det ett utmärkt material, "någonting att göra något af", och de allra flesta af de unga männen äro också från fjorton, femtonårsaldern vane vid sjön och lifvet om skeppsbörd. Det har arbetats rätt intensivt nu sedan ankomsten till Stockholm med den militära utbildningen och fartygets skötsel. Exercisen har forcerats nog så kraftigt, och de bägge fartygen ligga nu, som det heter "mobiliseringskommenderade". Arbetets resultat betecknades också som mycket lyckadt och kapten v. Horn hade inhämtat manskapets mening om förhållanden ombord hvarvid han haft nöjet konstantera allmän tillfredsställelse. Det är ju klart att man kan tänka sig lifvet i gladare och bekvämare former än arbetet ombord på en pansarbåt erbjuder, men så äro häller inte rekryterna i allmänhet bortskämda med allt för milda förhållan-

H. 8 D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

KANONEXERCIS.

Klické: Kem. A.-B. Deont Sjöförsvar, Sthlm.—Gbg.

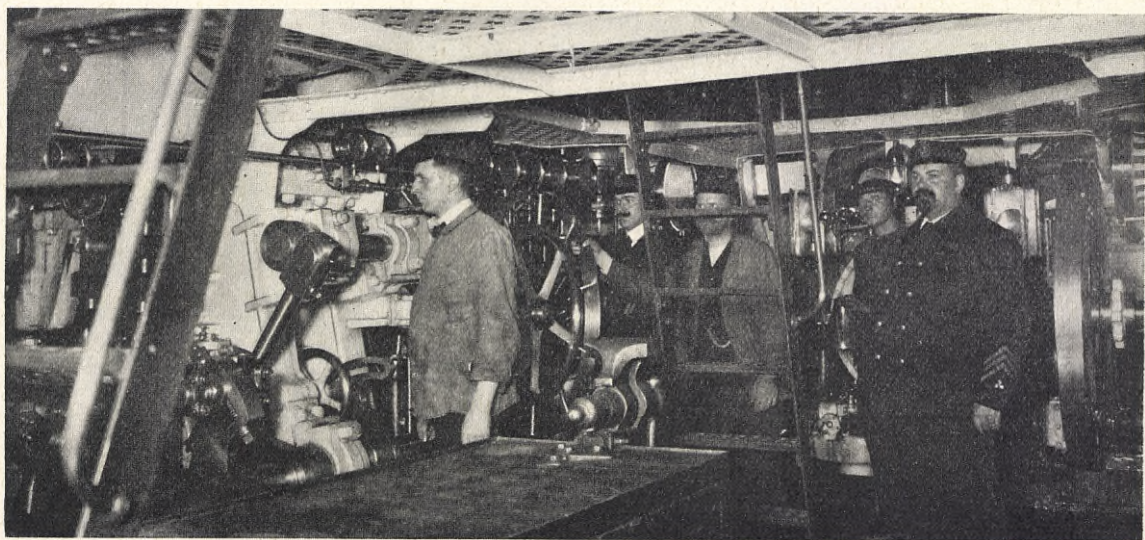
den då de göra sin entré på det fartyg, som skall bli deras hem och verksamhetsplats under utbildningstiden i fosterlandsförsvarets tjänst.

I Stockholm torde de bägge fartygen i fråga nu komma att kvarliga till fram i april månad. Då äntligen lossas förtöjningarna och pansarjättarna få börja röra på sig. För så vidt allt skall tillgå i år som förut, torde man då företaga en månads-lång färd i och för skjutöfningar med kanon och torped, och i maj bär det i väg till skjutskolan på Horsfjorden, där sommarekadern sammandragas.

En vandring ombord är i högsta grad intressant.

Det är ett virrvarr af branta trappor, trånga slingrande gångar, väldiga afgrunder här och hvar och inventiöst inrättade departement för skilda ändamål. Bilderna äro i detta fall mer talande än beskrifningar kunna bli, och vi hänvisa också läsaren till ett närmare studerande af dem i det vi istället skola söka berätta huru en dag ombord på "Oden" i allmänhet förflyter.

Klockan sex på morgonen går reveljen, och då är det allmän "utpurning". Kojerna besläs och läggas på sina platser och pojkarna äro raskt i kläderna — hej, hvad det går undan! Toaletten är

H. 8 D. STOCKHOLMSFOTOGRAF.

I MASKINRUMMET.

Klické: Kem. A.-B. Deont Sjöförsvar, Sthlm.—Gbg.

H. 8 D^{nr} STOCKHOLMSFOTOGRAF. KLÄDMÖNSTRING TILL JULPERMISSION.

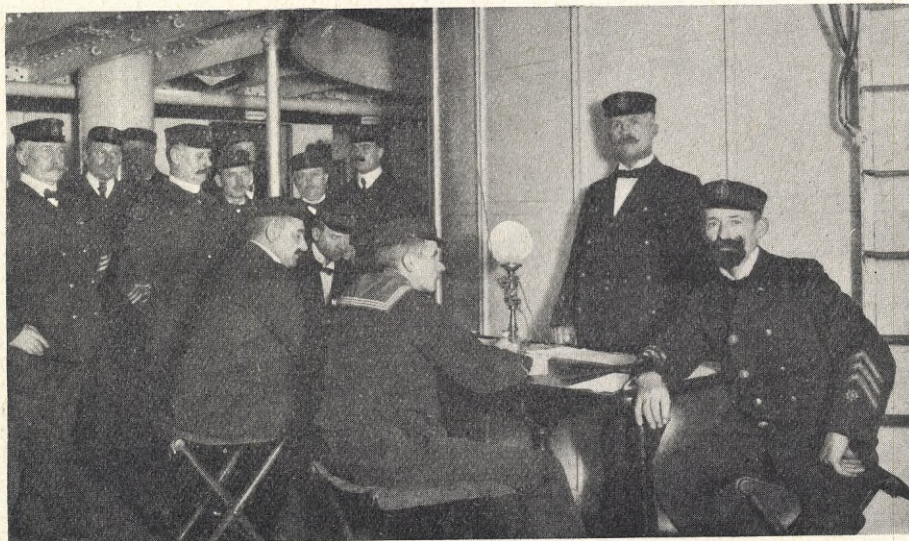
Kllché: *Dmitij Sil'fersparro.*

snart undanstökad, men hur fort allt än gått vet man inte ordet af förrän klockan är sju och magen börjar säga ifrån att det är tid att äta frukost.

Detta göres också samvetsgrant mellan kl. 7.15—8. Sedan har man en timme på sig till exercisen börjar, men den är inte någon hvilotimme precis. De som känna sig krassliga få nu vända sig till doktorn som har sin mottagning klockan åtta, de andra arbeta med rengöring af fartyget "från topp till tå", och det förstår man lätt är ett arbete som kan ge sysselsättning åt de allra flesta.

Klockan nio börjar, som sagdt, exercisen. Det är ju en mängd ämnen undervisningen går ut på, och för hvarje vecka göres upp ett speciellt schema huru de olika ämnena skola fördelas på följande veckas olikatimmar.

Utom undervisning i manskapets allmänna militära skyldigheter förekommer båtexercis, handvapenexercis, artilleriexercis, öfningar med strålkastare-, telefon-, min- och torpedmaterial, tornvridningsanordningar och ammunitionshissar m. m. samt det viktigaste och intressantaste, den s. k. samöfningen, då man gör "klartskepp" — med andra ord sätter fartyget i full stridsberedning — öivar sig i kanon- och langningsexercis, eldsläckning m. m. Beundransvärda och

H. 8 D^{nr} STOCKHOLMSFOTOGRAF.

DEN S. K. VAPENSALEN.

Kllché: *Dmitij Sil'fersparro.*

högtintressanta äro de tekniska arrangemang, genom hvilka t. ex. elden dirigeras helt och hållet från manövertornet medels tryckande på knappar.

Det blir lif och rörelse ombord när det blåses larm till "klart skepp"!

Efter en sådan arbetsam förmiddag smakar det också något att få middagsskaffningen kl. 12.15. Nu trolas bord och bänkar — som annars sitta upphissade och hopfälda under däck eller hvad vi landtkrabbor med andra ord skulle kalla "i taket" — fram och från köksdepartementet kommer den ångande, goda maten. Var viss på att det inte saknas aptit!

Efter middagen har man siesta till klockan två. Då hvilar man sig, drar sitt "bloss" och pratar. Men mellan kl. 2 och 5 är det återigen exercis.

Utom all den ofvannämnda rent militära exercisen ingår ju också i undervisningen läsning, skrifning, räkning, gymnastik, idrott, hälso- och sjukvård m. m. sådant.

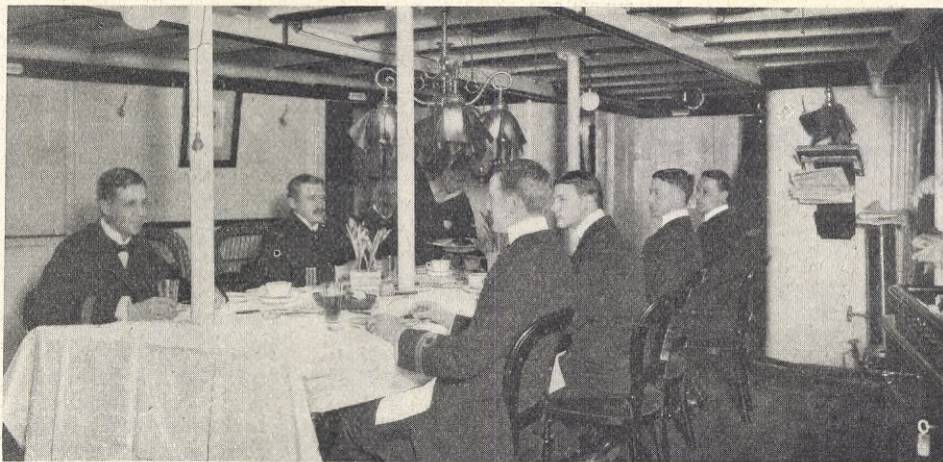
Klockan half sex är man matfrisk igen — då är det aftonskaffning, och klockan sex är dagens program i det närmaste undanstökadt. Nu blir det "klädsel för natten", hvilket betyder att man inte längre behöfver gå reglementsenligt klädd utan kan lossa på knappar och befria sig från besvärande plagg om man så önskar under den hvila som återstår till kl. 8 då man "kojar". Kl. 8.30 går tapt,

och när sedan eldvisitationen äger rum kl. 9,30, slumrar de flesta ljuft.

Man slipper nämligen natt-exercis nu under den mörka årstiden, då nattöningar med signaleringar och dylikt lika väl kunna försiggå i mörkret på eftermiddagstimmarna. Annars händer det att man har nattexercis från åttatiden på kvällen till midnatt.

En liten högtidlighet, framställd på en af våra bilder, har man ju då flaggan hissas under öfliga honörsbetygelser på morgonen — vintertid kl. 9 f. m., sommartid kl. 8, och hvarje söndag är det gudstjänst kl. 10 f. m.

Som synes är tiden väl tillvaratagen för arbete och öningar. Men det säger sig själf att våra blåjackor inte alldeles behöfva sakna förströelser under sin utbildningstid.

H 8 D: STOCKHOLMSFOTOGRAF.

GUNRUMMET.

Kliché: Bengt Silfverparra.

H 8 D: STOCKHOLMSFOTOGRAF.

Kliché: Bengt Silfverparra.

UNDERÖFFICERSKORPRALERNAS MESS.

(Forts. fr. sid. 232.)

svart mustaschfjun på öfverläppen och kort hals kom frasande mot honom i hallen. Den unge svensken stirrade på henne och stammade förvirrad:

— Om förlåtelse — jag söker baronessan von Hattenburg-Heckenau.

— Det är jag, svarade hon och sträckte nådigt fram en knubbig, med ringar öfverlastad hand.

Kvällen samma dag.

Sten Hallin satt på sitt hotellrum och vände bladen i samma bok vid hvilken han berusat sitt hjärta innan han gick till sängs föregående afton.

Var det verkligen samma bok? Var det samma röst som talade ur den, samma beslöjade och dock så passionerade tonfall. Sågo samma ögon på honom från raderna?

Nej, nej. En transsubstantiation hade inträffat, ett under motsatt det ryktbara i Kana — vinet hade blifvit vatten.

Han slog upp den sonett, som i går hade betagit honom så starkt. "Deine Küssen fesseln mich". Han hade lofvat författarinnan att försöka en tolk-

Sålunda håller man nu allt emellanåt i exercis-huset i land — där ett marketenteri, smyckadt med diverse konstproduktioner, finnes inrymdt — föredrag, oftast med sciopikonbilder. Just i dessa dagar har man också gjort upp om förhryrande af en kinematografapparat, förmedels hvilken manskapet skall få en serie geografiskt-etnografiska föredrag på bästa sätt illustrerade. Där håller emellanåt chefen ett historiskt föredrag, läkaren ett populärmediciniskt och ingenjören ett tekniskt o. s. v. så det blir ju omväxling.

Och hvarje lördag och söndag trädes dansen med lif och lust. Då få "Odens" fyra blåsare förstärkning så att det blir en sextett, och då komma släktingar och vänner — väninnor ej att för-glömma! — på besök.

Ja, så ter sig i korta drag lifvet ombord på våra pansarbåtar medan de ligga intill kaj väntande på vårliga vindar och öppna fjärdar för sommarexpeditionerna.

ning af den redan innan han reste. Med ett litet behagsjukt leende hade hon sagt honom vid kaffet hur gerna hon skulle vilja höra den läst af honom på hans vackra språk, som hon visserligen inte förstod, men hvars klang gaf henne sensationer af blåviolettera moln.

Och han doppade pannan:

Dina kyssar binda mig.

Hur skulle jag väl glömma, hur bak filoret min mun — — —

Plötsligt slöt han ögonen med en grimas.

Nej, det här gick inte.

Han tog ny sats och strök sig mekaniskt med näsduken öfver den fuktiga pannan — men kastade den plötsligt ifrån sig.

Doften af heliotrop äcklade honom.

För Hrr Fotografers att beakta: *Endast då fotografi är försedt med resp. fotografers namn, angifves detta i H. 8. D.*

Efter fotografi.
KONUNGA-KEJSARPARET BEGIF-
VER SIG TILL KRÖNINGSCEREMO-
NIEN I DEHLI.

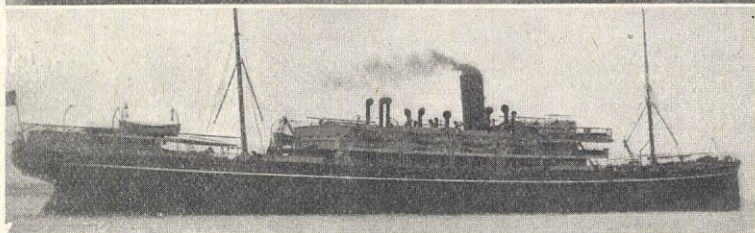
Främst synes konungen-kejsaren, vid drottningen-kejsarin-
nans sida en af de förnämsta
indiska furstarna samt svit.

Vi återkomma med utförligare
bilder då sådana i dagarna skola
hitlända, afsända af en vid de
sagolikt praktfulla festerna när-
varande landsman.

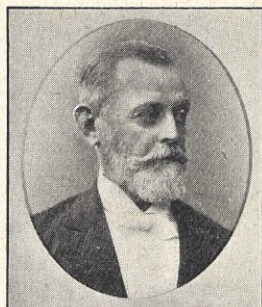
* * *

*Den hertigligen familjen af
Fife* (mellersta bilden), var bland
passagerarne på ångf. "Dehli"
(nedersta bilden), när denna ny-
ligen strandade på nordafrikanska
kusten.

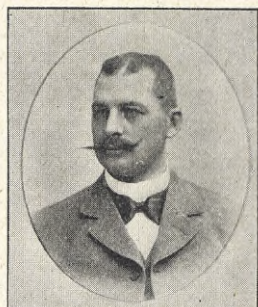
Hertiginnan af Fife är konung
Georgs syster, och var familjen
stadd på julresa till Egypten
jänte en stor del af den högsta
engelska societeten. Prinsessan
Alexandra, längst till vänster å
foton, räddades med största svå-
righet och i sista stund af den
person, vi ofvan å bilden märkt
med ett kors.

VECKANS PORTRÄTTGALLERI

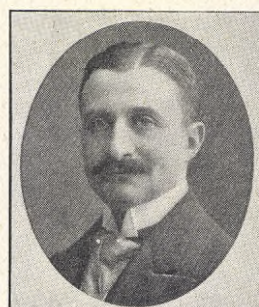
P. H. ÖSTRAND.
Civilingenjör. — Stockholm.
70 år 22 Dec.*

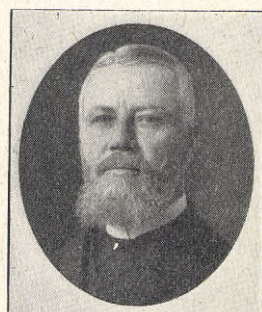
A. HERLENIUS,
Kabinettskammarh. Bruksdisp.
— Uddeholm. 50 år 22 Dec.*

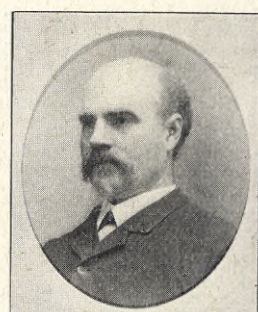
A. OLSON.
Grossandlande. — Stockholm.
50 år 1 Jan.*

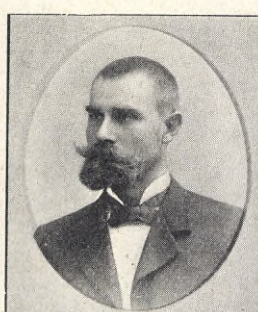
J. E. SACHS.
Direktör. — Stockholm.
40 år 4 Jan.*

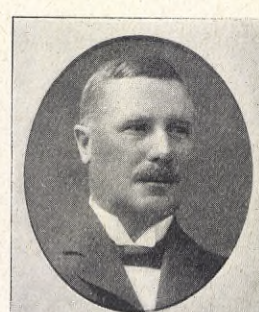
H. E. HAMBERG.
Professor. — Stockholm.
65 år 6 Jan.*

J. G. T. ELMQUIST.
Rektor. Fil. d.r. — Stockholm.
65 år 20 Dec.*

O. LUNDGREN.
Rektor. — Wendelsberg, Möln-
lycke. 50 år 1 Jan.*

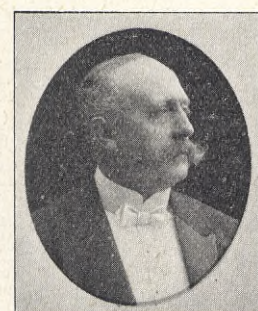
F. A. FRISTEDT,
Landtränmästare. — Nyköping.
50 år 21 Dec.*

J. E. LINDGREN.
Inspektör. Kommunalordf. —
Gräsö gård. 75 år 15 Dec.

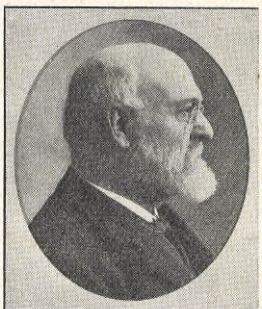
S. PALMLUND.
Färgerifabrikör. — Tollarp.
70 år 2 Jan.

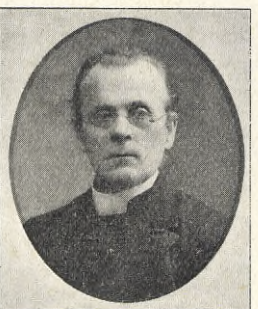
A. UNGER.
Apotekare. — Helsingborg.
60 år 18 Dec.*

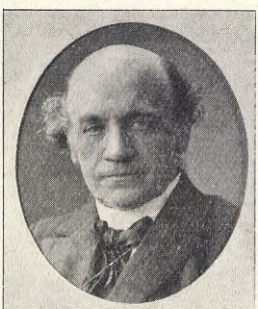
C. O. LÖWENADLER.
Disponent — Smålands Anne-
berg. 50 år 22 Dec.*

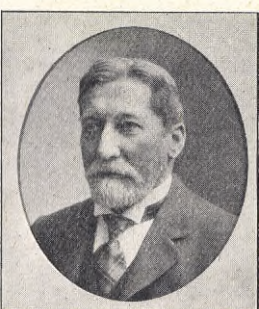
C. A. WEINBERG †.
Vice Häradshöfding. — Stock-
holm. F. 39 † 21 Dec.*

J. E. ERDMAN †.
Rektor. Fil. Kand. — Upsala.
F. 42 † 14 Dec.*

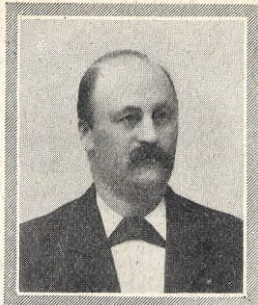

P. G. EKLUND †.
F. d. Professor o. domprost. —
Lund. F. 46 † 29 Dec.*

P. H. HEDENBLAD †.
F. d. Byrådirektör. — Stock-
holm. F. 45 † 17 Dec.*

* Data å nästa sida.

J. E. SCHÖDEN.
Hemmansäg. Kommunalst. ordf.
Landstm. — Backa. — Höger.

VESTERNORRLANDS LÄN (Höger 4 — Lib. 3).
E. M. HÅKANSON:
Häradshöfding. — Hesselholm
— Höger.

S. H. KVARNZELIUS.
Bläckslag.-mäst. Förlknings-
man. — Sundsvall. — Lib.

A. J. HAGSTRÖM.
Rektor. Stadsfullm. Landst.-m.
— Hernösand. — Lib.

VESTERNORRLANDS LÄN (Forts.)
A. STÅRNER.
Redaktör. Stadsfullm. — Kö-
ping. — Lib.

VESTERBOTTENS LÄN (Höger 2 — Lib. 2).
K. J. GRUBBSTRÖM,
Förste Landtmätare. — Umeå.
— Lib.

E. J. G. ROSÉN.
Redaktör. Stadsfullm. Lands-
tingsm. — Umeå. — Lib.

**BLIF
MEDARBETARE
i
HVAR 8 DAG**

Skrif aldrig och fråga
först — tid går därvid för-
lorad — utan insänd hvad
Ni tror lämpar sig för
tidningen, vare sig berät-
telser, uppsatser eller goda
fotografier af tilldragelser
m. m. för dagen.

HERMAN ÖSTRAND. Aig.ex. fr. Teknol. Inst. 62; efter tjänstgöring i in- o. utlandet föreståndare f. Helsingborgs Mek. Verkstad 68—78, jernvägs entreprenör samt innehafvare af agentur- o. grossh.-affär i Stockholm 85—10. Stadsfullmäktigt i Stockh. 94—03, kyrkofullm. 95—06, led. af styr. f. Sofiahemmet o. dess kassaförvaltare 1900—08.

AUGUST HERLENIUS. U-löjtn. v. Göta art.-reg. 81, löjtn. 89, kapten 95, i res. 97, kontrollofficier v. Bojors bruk 90—94. Disponent vid Storfors Bruks A.-B. 94—10, sedan dess egendomsdisponent v. Uddeholms A.-B. Sedan 1900 verkst. direktör i Tuollavara Gruf a.-b., led. af styr. f. Trollhätte kanal- o. vattenverk 05—08, sedan sistn. är led. af Vattenfallsstyrelsen. E. o. fullmäktigt i Jernkontoret 07, led. af Jernvägsrådet. Ordf. i styr. f. A.-B. Karlstads Mek. Verkst.; styr. led. i Storfors Bruks A.-B. — Led. af styr. f. Jernbruksförbundet. Landstingsman. Kabinettskammarherre 08.

ANDERS OLSON. Delegare i firman Odelberg & Olson i Stockholm. Verkst. direktör o. styr. ordförande i A.-B. A. Wiklunds Maskin- o. Velocipedfabrik, led. af styrelserna i Strömsnäs Jernverks A.-B., Igelfors Bruks A.-B. Nordiska Motor Verkstäderna, A.-B. Elevator o. Skandinaviska Aviatik A.-B. samt styr. ordf. i A.-B. John Hedbergs Maskinaffär i Malmö.

JOSEF SACHS. Stud.-ex. 90. Ingick 93 i firman Joseph Leja i Stockholm, hvilken uppgick i det 02 bildade A.-B. Nordiska Kompaniet, hvars ene verkställande direktör han sedan dess varit. Fullmäktigt i Stockholms Handelskammare, i Sv. Arbetsgivareföreningen; ordf. i Sveriges Träindustriförbund o. Stockh. Handelsarbetsgivareförbund, medlem af Stockh. Skiljenämnd f. Handel, Sjöf. o. Industri; led. af Patentlagstiftningskommittén sedan 10, led. af Lärlingskomm. 10—11, led. af kommittéerna för Utställningarna i Turin 02, i St. Petersburg 08, i Stockholm 09 o. i Baltiska Utställningen i Malmö 1914. Led. af styr. f. Barnsjukhuset Simon o. Mathilda Sachs Minne (till hvilken mönsterinstitution S. är en af stiftarne) Styr. ledamot i Stockholms E. Bank, i Brandförsäkrings A.-B. Viktoria, i Jernv. A.-B. Stockh.—Saltsjön o. i Ängf. A.-B. Vaxholms Skärgård m. fl.

HUGO HAMBERG. Stud.-ex. 66, fil. dr 72, doc. i meteorologi v. Upsala Univ. 74—78, lär. v. Ultuna landtbl. Inst. 77—78, amanuens v. Stat. Meteor. Centralanst. 78, professor o. föreståndare derst. sedan 02. Led. af K. Landtbl. Akad. Vetenskapl. författare.

GUSTAF ELMQUIST. Stud.-ex. 63, fil. dr. 69, kollega s. å. Tf. rektor i Eskilstuna 72, ordinarie 77, v. däv. 5-kl. lärov. å Östermalm i Stockholm 88

o. v. samma läroverk utvidgad t. fullständig realläroverk sedan 93. Led. af Skollagskommittén af 1890. Utg. läroböcker.

OSKAR LUNDGREN. Stud.-ex. 83, lär. vid folkhögskol. å Tjörn 87, föreståndare derst. 95—08. Förestånd. i Wendelsbergs folkhögskola sedan sistn. år. Kommunalordf. Led. af Riksd. A. K. 11. Utg. ett stort antal skrifter om skola, fattigvård, djurskydd och nykterhet. Flitigt talare.

FREDRIK FRISTEDT. Stud.-ex. 80, hofr.-ex. 86, landskanslist i Söderm. län 88, ff. landtränmästare derst. 96, ord. sedan 01. Ordf. i Byggn.-nämnden, tax.-nämnden o. i Skyttegillet i Nyköping. Styr.-led. i Sparbanken o. i A.-B. Målarprov. Bank.

AXEL UNGER. Apot.-ex. 76, förest. f. apot. i Venersborg 88—03, inneh. af hojapoteket Kärran i Helsingborg sedan 03. Ordf. i Centralstyr. f. Sv. Apotekareförbund. Led. af drätselkammaren o. tax.-nämnden i Helsingborg

CARL OSCAR LÖWENADLER. Disponent v. Annebergs Tändsticksfabrik sedan 98. Trafikchef o. verkst. direktör v. Anneberg-Omarys jernv. A.-B.

AXEL WEINBERG †. Stud.-ex. 57, hofr.-ex. 62, derefter v. häradshöfd samt notarie i överståthåll. emb. kansli till 85. Styr. led. i Lifförsäkr. A.-B. Nordstjernan, o. i Stockholms Sjukhem. Revisor i Vifsta Varfs Bolag under 40 år. Betydande donator.

JOHAN ERDMAN †. Stud.-ex. 64, fil. kand. 73. Rektor v. metod.-episkopalkyrkans teolog. skola sedan 85.

PEHR EKLUND †. Stud.-ex. 63, fil. dr. 68, teol. kand. 74, docent i exeget. teol. v. Lunds Univ. 72, prestvigd 74, e. o. professor i symbol. o. moralteol. samt kyrkoherde i Husie 82, professor i dogm. o. moralteol. samt kyrkoherd i V. Kärrstorp 90, förste teol. professor o. domprost i Lund 93—11, teol. dr. 93. Censur v. mog.-ex. Utgivit dogmat, moralteol. o. kyrkoh. arbeten. Hänvisa till biografi o. helsidesporträtt i ärg. VII: 24.

PER HENRIK HEDENBLAD †. Stud.-ex. 63, kamalex. 64. Byrådirektör i K. Väg- o. Vatt.-byggn. Styrelsen 99—10. Led. af Stockholms stadsfullmäktige 92—08, led. af Drätselkammarens Första afd. 94, ordförande 06—09 Styr.-led. i Nord. Kred.-banken. Överståth.-emb. ombud i A.-B. Göteborgs-systemet i Stockh.-styrelsen.

ÅTERGIFVANDE AF PORTRÄTT ELLER FOTOGRAFIER
— af hvad slag som helst — i HVAR 8 DAG
(utom annonsafdelningen) MEDFÖR INGEN SOM
HÄLST KOSTNAD FÖR INSÄNDARE.

REDAKTIONEN förbehåller sig däremot fullständig frihet
att icke införa annat än hvad den själf finner
lämpligt och af intresse.

REDAKTIONEN.

Redaktionen af HVAR 8 DAG ansvarar för
emottagna manuskript endast om 20 öre i
frimärken åtfölja desamma.

Manuskript läsas i tur med förut inkomna och
honoreras omedelbart efter införande.

KONSTEN ATT HÅLLA TAL.

H. 8. D. UTLYSER PRISTÄFLAN MED **Kr. 200** FÖR DE BÄSTA SKÅLTALLEN.

Teckning för H. 8. D. af C. MEURLING.

Vi svenskar ha i allmänhet svårt att uttrycka oss, det är nu en så allmänt känd och erkänd brist, att påståendet väl ej behöver diskuteras. Vi ha svårare än exempelvis våra vänner i sydväst att finna lämpliga uttrycksformer för våra tankar och känslor vare sig det nu är vid en god middag eller något annat festligt tillfälle. Och hvad kan nu detta bero på? Ja, säg det! I första hand troligen på den vidtberömda svenska trögheten, som icke minst inställer sig så fort de materiella behöfven ha tillfredsställts i lämplig mån. Men väl också på en obestridlig svensk blygsamhet och anspråkslöshet; det plågar oss att ensamma höras medan alla lyssna. Och det må vara den innersta förklaringen till att så många t. o. m. högt begåfvade män och kvinnor, som med ensamhet och en penna skulle kunna skriva vältaligt, i det kritiska ögonblicket, inför kanske allt annat än öfverlägsna lyssnare, bli tafatta och fåordiga. Och med blygsamheten låter sig ju ej lätt förena den oförskräckthet som är en gifven förutsättning för förmågan att improvisera, hvilken det här närmast är fråga om.

Eller hvad tror ni själf?

Det är för att få ett belysande svar på dessa frågor, som HVAR 8 DAG nu inbjuder er att visa er förmåga som skåltalare. Sänd oss ett tal för hvad eller hvem ni har lust. Gerna ett nyårstal, men det är alls ej nödvändigt. Tacka för en middag, lyckönska en vän, en förlofning — ja, precis hvad ni vill. Gör det på ett smakfullt och spirituellt sätt, dock så att det tänkes äpassadt för det tillfälle vår teckning skildrar efter er mening. Talet må vara i det hela allvarligt eller skämtsamt, **ni skall endast understryka den passus däri, ni föreställer eder utsågas i teck-**

ningsögonblicket. Det bör vara nedskrifvet i och för denna täflan. Svaren skola vara adresserade till Redaktionen af Hvar 8 Dag

Göteborg.

märkta „Pristal“

försedda med välgörenhetsmärke

samt vara redaktionen tillhanda **senast den 27 januari 1912**, då pröfningen omedelbart vidtager.

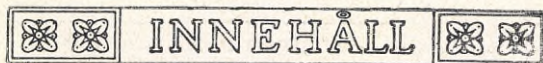
Prisen utgöras af **Kr. 200**, fördelade i ett första pris å **Kr. 100**
„ andra „ „ „ **50**
„ tredje „ „ „ **25**
„ fjerde „ „ „ **25**

Hvar och en är välkommen till täflingen. Uppbjud er förmåga, vinn vårt pris och vederlägg det hittills gällande påståendet. De bästa talen offentliggöras.

Tala Ni — Sverige lyssnar!

Redaktionen af HVAR 8 DAG

Göteborg.

Kronprinsessan Margareta. — Axel Lundegård. — Svenska och utländska porträtt och bilder för dagen. — Gustaf Larsson — "När bubblan brast" af Artur Möller. — Vår sjöbeväring i vintertid. — Från den Indiska kejsarkröningen. — Veckans porträttgalleri. — Nya ledamöter af Riksdagens Första Kammare V. — "Konsten att hålla tal" (H. 8. D:s pristäflan).

Eftertryck af text eller illustrationer i HVAR 8 DAG utan särskildt medgifvande förbjudes vid laga påföljd.